

Sygn. akt	III AUa 270/18
------------------	-----------------------

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **23 maja 2019 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Irena Mazurek (spr.)
	Sędziowie:	SSA Barbara Gonera SSA Ewa Preneta-Ambicka
	Protokolant	st. sekr. sądowy Anna Kuźniar

po rozpoznaniu w dniu **23 maja 2019 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **J. S.**

przeciwko **Dyrektorowi Wojskowego Biura Emerytalnego w R.**

o rentę w związku ze służbą wojskową

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **16 lutego 2018 r.** sygn. akt **IV U 1162/15**

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Rzeszowie pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego .

Sygn. akt III AUa 270/18

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 23 maja 2019 r.

Decyzją z dnia 29 listopada 2012 r. Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w R. odmówił J. S. prawa do wojskowej renty inwalidzkiej, powołując się na orzeczenie Terenowej Wojskowej Komisji lekarskiej

w P. z dnia 22 listopada 2012 r. która uznała wnioskodawcę za zdolnego do zawodowej służby wojskowej, nie zaliczając go jednocześnie do żadnej z grup inwalidów w związku ze służbą wojskową. W podstawie prawnej decyzji powołany został art. 19 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (tekst jednolity Dz.U. z 2004 r., Nr 8, poz.66 ze zm.) .

Wniesione od powyższej decyzji Dyrektora WBE w R. przez J. S. odwołanie , skutkowało wydaniem przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie w dniu 8 października 2014 r. (sygn. akt IV U. 112/13) wyroku oddalającego żądanie wnioskodawcy przyznania prawa do wojskowej renty inwalidzkiej, przy poczynionym przez ten sąd -w oparciu o opinie biegłych sądowych lekarzy - ustaleniu o braku niezdolności do pracy wnioskodawcy z powodu schorzeń , które - w świetle orzeczenia (...) w P. pozostają w związku ze służbą wojskową J. S.. W podstawie prawnej wyroku powołany został art. 19 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (tekst jednolity Dz.U. z 2013 r., poz. 866 ze zm.), a także art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Na skutek apelacji wnioskodawcy J. S. od wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 8 października 2014 r. Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wyrokiem z dnia 25 marca 2015 r. (sygn. akt III AUa 961/14) uchylił zaskarżony wyrok , jak też poprzedzającą go decyzję Dyrektora WBE w R. z dnia 29 listopada 2012 r. przekazując sprawę do ponownego rozpoznania bezpośrednio temu organowi rentowemu w trybie art. 477^(14 a) k.p.c. Przyjęcie powyższego rozstrzygnięcia uzasadnione zostało stanowiskiem sądu drugiej instancji o braku podstaw do wydania przez Dyrektora WBE w R. zaskarżonej decyzji w sytuacji gdy toczyło się jeszcze odwoławcze postępowanie orzecznicze , które ostatecznie zakończone zostało dopiero w dniu 5 lutego 2013 r. orzeczeniem Centralnej Wojskowej Komisji Lekarskiej w W. ,utrzymującym w mocy orzeczenie (...) w P. z dnia 22 listopada 2012 r.

W tej sytuacji – po zwrocie akt rentowych odwołującego się- **Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w R. decyzją z dnia 15 czerwca 2015 r. raz jeszcze stwierdził że wnioskodawca J. S. nie posiada prawa do wojskowej renty inwalidzkiej , z tych samych względów które uprzednio naprowadzone zostały w decyzji z dnia 29 listopada 2012 r. przy dodatkowym wskazaniu na orzeczenie Centralnej Wojskowej Komisji Lekarskiej w W. z dnia 5 lutego 2013 r.**

Wnioskodawca J. S. odwołał się od powyższej decyzji do Sądu Okręgowego w Rzeszowie, domagając się jej zmiany poprzez potwierdzenie uprawnienia do dochodzonego świadczenia rentowego, przy zarzucie,

że wbrew stanowisku pozwanego organu rentowego spełnia ku temu wszelkie wymagane warunki ponieważ zasadnicze schorzenie na które cierpi tj. uszkodzenie krążka międzykręgowego kręgosłupa i zmiany zwyrodnieniowe tego narządu ,pozostaje w związku z przebiegiem jego służby , a jednocześnie jest to choroba wymieniona pod poz. 8 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 31 marca 2003 r. w sprawie ustalenia wykazu chorób powstałych

w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej oraz chorób i schorzeń, które istniały przed powołaniem do służby wojskowej, lecz uległy pogorszeniu lub ujawniły się w czasie trwania służby wskutek szczególnych właściwości lub warunków służby na określonych stanowiskach (Dz.U. Nr 62, poz. 567 ze zm.)

W odpowiedzi na odwołanie Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w R. wniósł o oddalenie żądania wnioskodawcy z tych samych względów , które legły u podstaw zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie, po rozpoznaniu sprawy, wyrokiem z dnia 16 lutego 2018 r. (sygn. akt IV U 1162/15) oddalił odwołanie wnioskodawcy J. S. , przy zasądzeniu od niego na rzecz Dyrektora WBE w R. kwoty 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego ,raz jeszcze przyjmując , że nie spełnił on wszystkich koniecznych warunków nabycia prawa do wojskowej renty inwalidzkiej przewidzianych w art. 19 i art. 20 ustawy

z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (tekst jednolity Dz.U. 2017 r., poz. 2225), z uwagi na brak niezdolności do pracy pozostającej nadto w związku ze służbą wojskową, potwierdzony zgodnymi opiniami biegłych lekarzy sądowych: psychiatry, ortopedów, oraz specjalisty z zakresu medycyny pracy. W podstawie prawnej wyroku powołany został art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., zaś w zakresie przyjętego rozstrzygnięcia o kosztach procesu art. 98 § 1 k.p.c.

Wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 16 lutego 2018 r. zaskarżony został przez wnioskodawcę J. S., który w apelacji z dnia 23 marca 2018 r. zarzucając nierozpoznanie istoty sprawy przez błędne i niepełne dokonanie ustaleń faktycznych, na których oparte zostało końcowe rozstrzygnięcie, nadto przy przeprowadzeniu postępowania dowodowego w zakresie innym niż naprowadzonym w odwołaniu schorzeń, wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie żądania odwołania przy uwzględnieniu poniesionych kosztów postępowania apelacyjnego. W uzasadnieniu wniesionego środka odwoławczego skarżący w szczególności podnosił, że sąd pierwszej instancji w drodze dowodu z opinii biegłych dokonał oceny stanu jego zdrowia w niewłaściwym zakresie przyjmując, że wyłącznie schorzenia wskazane w orzeczeniu Terenowej Wojskowej Komisji Lekarskiej w P. z dnia 22 listopada 2012 r. pozostają w związku z pełnioną przez niego służbą wojskową. Równocześnie w wnioskodawca podkreślał, że nawet brak niezdolności do pracy nie wyklucza jeszcze przyznania mu prawa do dochodzonego świadczenia o ile stwierdzone zostanie, że jest on niezdolny do służby wojskowej, a w tym zakresie nie było prowadzone jakiegokolwiek postępowanie dowodowe.

Dyrektor WBE w R. wniósł o oddalenie apelacji wnioskodawcy jako bezzasadnej, przy zasądzeniu poniesionych kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym wg norm przepisanych (oświadczenie pełnomocnika pozwanego organu rentowego złożone na rozprawie apelacyjnej).

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, rozpoznając apelację wnioskodawcy J. S., zważył co następuje;

Wniesiony przez odwołującego się środek zaskarżenia skutkować musi wydaniem przez tutejszy sąd orzeczenia kasatoryjnego z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Tak jak bowiem słusznie zarzuca skarżący, popełnione przez sąd pierwszej instancji uchybienia w zakresie przyjętego trybu procedowania w przedmiotowej sprawie, pomimo szeroko zakrojonego postępowania dowodowego, doprowadziły do nierozpoznania jej istoty w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c. (bliżej na ten temat

w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1988 r., II CKN 897/97, OSNC 1999/1/22 istniała 14 maja 2002 r., V CKN 357/00, lex nr 55513). Dokonując bowiem oceny stanu zdrowia wnioskodawcy w drodze właściwego w tym względzie dowodu z opinii biegłych, Sąd Okręgowy w Rzeszowie w zleceniach dla opiniujących w niewłaściwy sposób -bo z pominięciem przesłanek przewidzianych w art. 19

i art. 20 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r., poz. 289)- nakazał dokonanie tej oceny jedynie w aspekcie niezdolności do pracy odwołującego się nadto,

w zakresie inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą wojskową, jedynie

w odniesieniu do schorzeń uznanych w tym względzie przez Terenową Wojskową Komisję Lekarską w P. w orzeczeniu z dnia 22 listopada 2012 r. Tymczasem analiza treści wyżej powołanych przepisów, określających przesłanki nabycia prawom do wojskowej renty inwalidzkiej w związku ze służbą wojskową (co jedynie

w świetle brzmienia art. 15 ust. 4 powołanej ustawy dawałby wnioskodawcy uprawnienie do zwiększania o 15 % podstawy wymiaru pobieranego świadczenia emerytalnego) jasno wskazuje, że przesłanką determinującą przyznanie tego uprawnienia jest ustalenie inwalidztwa, które oznacza całkowitą niezdolność do służby wojskowej. Dopiero więc przy ustaleniu tak rozumianego inwalidztwa, zachodzi potrzeba określenia grupy inwalidzkiej, uzależnionej od stopnia niezdolności do pracy na ogólnym rynku pracy, oraz związku inwalidztwa ze służbą wojskową, przy czym w tym ostatnim zakresie sąd orzekający nie jest w żadnym razie związany treścią orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej (tak m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z dnia 5 maja 2017 r. III AUa 2146/16, lex nr. 2348601). W świetle więc powyższego -jak słusznie zauważa w apelacji skarżący - może się zdarzyć , że przy przesądzeniu istnienia jego inwalidztwa jako całkowitej niezdolności do służby wojskowej i związku naprowadzonego w odwołaniu schorzenia z warunkami tej służby - jako przewlekłej choroby układu ruchu związanej z wymuszoną pozycją ciała, nadmiernym przeciążeniem i mikro urazami tj. choroby wymienionej pod poz. 8 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 31 marca 2003 r. w sprawie ustalenia wykazu chorób powstałych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej. .. (Dz.U. Nr 62, poz. 567 ze zm.) nawet w przypadku uznania go za zdolnego do pracy (III grupa inwalidztwa) istnieje możliwość nabycia przez niego prawa do dochodzonego świadczenia rentowego. Oczywiście jest przy tym ,że w świetle brzmienia art. 19 wyżej powołanej ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, powyższe uwarunkowane jest także ustaleniem powstania inwalidztwa wnioskodawcy (tj. wystąpienia jego całkowitej niezdolności do służby) w określonym czasie tj. albo w czasie pełnienia służby albo w ciągu 3 lat po zwolnieniu ze służby, skoro odwołujący się stara się wykazać ,że jest ono następstwem choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby. Tymczasem sąd pierwszej instancji w całym dotychczasowym postępowaniu skupił się wyłącznie na ustaleniu czy wnioskodawca jest niezdolny do pracy na ogólnym rynku pracy, a także czy ujęte w orzeczeniu Terenowej Wojskowej Komisji Lekarskiej w P. z dnia 22 listopada 2012 r. schorzenia pozostające w związku ze służbą wojskową sięgają granic tak rozumianego inwalidztwa , co jest oczywiście dalece niewystarczający dla rozstrzygnięcia

o istocie sporu , w świetle wyżej naprowadzonych przesłanek warunkujących uprawnienie odwołującego się do dochodzonego świadczenia rentowego. To zaś powoduje konieczność ponownego rozpoznania sprawy w pełnym jej zakresie przez sąd pierwszej instancji, który winien mieć na względzie wszystkie podniesione wyżej uwagi tut. Sądu.

Tym samym raz jeszcze powtórzyć należy, że w pierwszym rzędzie – w drodze dowodu z opinii właściwych biegłych lekarzy - Sąd Okręgowy w Rzeszowie winien jest ustalić czy wnioskodawca J. S. jest inwalidą wojskowym tj. czy jest całkowicie niezdolny do służby. Następnie zaś – w przypadku pozytywnego przesądzenia tej determinującej prawo przesłanki- zajdzie dopiero konieczność czynienia dalszych ustaleń dotyczących : czasu czy okresu w jakim powstało to inwalidztwo , zaliczenia wnioskodawcy do jednej z trzech grup inwalidzkich (a więc ustalenia czy jest on całkowicie niezdolny do pracy – I grupa, częściowo niezdolny do pracy – II grupa , względnie nawet zdolny do pracy- III grupa), oraz czy inwalidztwo to pozostaje w związku ze służbą, przy czym w tym zakresie sąd pierwszej instancji winien też ocenić wskazywane przez wnioskodawcę schorzenie narządu ruchu jako ewentualnie choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami czy warunkami służby.

Dopiero zaś tak przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwolić może na przesądzenie o wyniku sporu , a sądowi drugiej instancji na ewentualną pełną kontrolę instancyjną przyjętego w tym względzie przez sąd pierwszej instancji rozstrzygnięcia.

Z tych wszystkich więc wyżej naprowadzony względów i na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. orzeczono jak w sentencji. Z kolei rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego znajduje swoje uzasadnienie w treści art.108 § 2 k.p.c.

ZARZĄDZENIE

1/(...) – (...),

(...)

3/(...) – (...) – (...) (...)